

Remissvar revidering av översiktsplan 2050

Sammanfattning

Moderaternas remissvar till revideringen av översiktsplan 2050 betonar behovet av att tydliggöra vilken befolkningsprognos som ligger till grund för planförslaget. Partiet föreslår att öst–västliga kopplingar i Skutskär utvecklas mer strategiskt, bland annat genom att stärka sambandet mellan centrum, Bodaån, Dalälven och Ytterboda.

Ytterboda lyfts fram som en viktig utvecklingsort där planområdet bör utökas. Moderaterna föreslår även ett nytt bostadsområde norr om Lilljebacken. När det gäller verksamhetsmark förespråkas tydlig prioritering av utbyggnadsområden och särskilt i Marma.

Moderaterna föreslår att nya naturreservat utgår ur planen på grund av redan omfattande restriktionsområden, och framhåller behovet av att stödja totalförsvarets intressen vid Marma skjutfält.

Avslutningsvis lyfts beredskap, civilt försvar och livsmedelsförsörjning som viktiga frågor som bör integreras mer systematiskt i planeringen.

1. Översiktsplanens mål /Kommunens vision

Översiktsplanens övergripande mål är att Älvkarleby kommun ska utvecklas ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbart, på ett sätt som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina. Översiktsplanen mål behöver kopplas ihop tydligare mot kommunens fastställa vision.

2. Befolkningsprognos

Moderaterna efterfrågar en tydligare redovisning av vilken befolkningsprognos översiktsplanen utgår ifrån. I dagsläget saknas en samlad analys av vilken befolkningstillväxt planen tar höjd för, på kort respektive lång sikt.

3. Övergripande utvecklingsstrategi

Moderaterna instämmer i att de väst–östliga kopplingarna mellan stationen, centrum och älven i Skutskär är svaga. Översiktsplanen föreslår en förstärkning av kopplingen mellan Skutskärs station och Bodaån via centrala Skutskär. Moderaterna anser dock att detta är alltför snävt avgränsat. För att bättre spegla Skutskärs expansionsmöjligheter bör kopplingen istället sträcka sig mellan Skutskär och Ytterboda. Det skulle tydliggöra behovet av att planera för en östlig utvecklingsriktning – mot Dalälven, Ytterboda och i förlängningen Långsand.

Bodaån och Dalälven utgör tillsammans unika tillgångar för kommunen, både som rekreativa miljöer, framtida gästhamnsområden och viktiga delar av kommunens

identitet. Genom att förstärka fysisk och visuell tillgänglighet till dessa vattenmiljöer skapas inte bara mervärde för boende och besökare, utan också en starkare koppling mellan Skutskärs och dess naturliga landskap.

Vi föreslår att översiktsplanen ännu mer tydliggör betydelsen av att utveckla Bodaån och Dalälven som målpunkter för rekreation, båtliv och vistelse. Dessa vattenmiljöer är nyckelresurser för Älvkarleby kommun och bör lyftas fram som en central del av framtidens Älvkarleby kommun.

4. Utpekande av utbyggnadsområden för bostäder

Ytterboda som utvecklingsort

Det är positivt att Ytterboda nu finns med bland utvecklingsorterna i översiktsplanen. Den schematiska kartan i kapitel 2.2 bör dock kompletteras med Ytterboda för att ge en samlad och tydlig bild. Det är också bra att utbyggnadsområdena Y1, Y2 och Y3 har tillkommit. Moderaterna anser att området Y1 är för snävt avgränsat och bör utökas i östlig riktning mot Långsandsvägen, för att bättre tillgodose framtida behov av bostadsutveckling. Vi anser också att ordet varsam tas bort i stycket om utvecklingsidé om Ytterboda.

Utbyggnadsområde norr om Lilljebacken

Moderaterna anser att översiktsplanen bör kompletteras med ett nytt utbyggnadsområde för bostäder norr om det befintliga bostadsområdet vid Lilljebacken. Området har goda geografiska förutsättningar för bostadsutveckling och ligger i direkt anslutning till redan etablerad bebyggelse och infrastruktur. Det finns även en tydlig efterfrågan på attraktiva bostadslägen i kommunen, särskilt i naturnära miljöer med god tillgång till service och kommunikationer. En utbyggnad i detta område skulle bidra till en långsiktigt hållbar tillväxt i Älvkarleby kommun.

5. Utpekande av utbyggnadsområden för industri – och verksamhetsområden

Generellt

Moderaterna ser positivt på att översiktsplanen lyfter fram behovet av att utveckla nya områden för verksamheter och industri. En aktiv planering för framtida etableringar är en viktig del i att stärka Älvkarleby kommuns långsiktiga konkurrenskraft och skapa nya arbetstillfällen. Det är avgörande att dessa områden utformas med ett helhetsperspektiv där tillgång till infrastruktur, såsom vägar, kollektivtrafik, VA och el, säkras i ett tidigt skede.

Vi vill särskilt betona vikten av att exploateringsförutsättningarna analyseras redan nu, så att kommunen står redo när intresset för etablering uppstår.

Marma

Moderaterna ser positivt på att översiktsplanen pekar ut nya områden för verksamheter och industri, särskilt i Marma med dess strategiska läge intill E4. För att stärka kommunens attraktionskraft för företagsetableringar är det avgörande att arbetet med grundläggande infrastruktur påbörjas skyndsamt. Vi anser att översiktsplanen bör kompletteras med ett tydligare ställningstagande kring behovet av att säkra tillgång till vatten, avlopp och el i dessa områden. Det handlar om att i tid identifiera och prioritera de kritiska åtgärder som krävs för att möjliggöra exploatering.

Södra industriområdet

Det är viktigt att skydda kommunens dricksvattenförsörjning, men det behöver samtidigt vägas mot behovet av mark för framtida verksamheter. Att helt avfärda Södra industriområdet som olämpligt för verksamheter på grund av ett framtida vattenskyddsområde riskerar att begränsa kommunens handlingsutrymme i onödan. Moderaterna menar att det bör vara möjligt att pröva olika typer av verksamheter med låg miljöpåverkan, där risk för grundvattenpåverkan inte föreligger, även inom ett vattenskyddsområde. Vi föreslår att kommunen i översiktsplanen tydligare anger att markanvändningen i södra industriområdet kan utredas vidare i samband med kommande tillståndsprövning till exempel. Det är inte rimligt att redan på översiktsplansnivå utesluta möjligheten till verksamhetsutveckling i området, särskilt inte innan det nya vattenskyddsområdet har fastställts i detalj och riskbedömningar har genomförts.

6. Plats för energiproduktion

Moderaterna i Älvkarleby ställer sig tveksamma till en fortsatt utbyggnad av havsbaserad energiproduktion. Även om området pekats ut i Havs- och Vattenmyndighetens havsplan, menar vi att utbyggnaden riskerar att få allvarliga konsekvenser för miljön, försvarets intressen, sjöfarten samt för näringar såsom fiske och turism.

Vi ifrågasätter också om det är rimligt att Älvkarleby kommun i översiktsplanen aktivt föreslår utbyggnad i ett område där påverkan på naturvärden, landskapsbild och totalförsvarets verksamhet ännu inte är fullt utredd.

Vi föreslår därför att översiktsplanens formulering ändras till att kommunen ska inta en restriktiv hållning till ny havsbaserad energiproduktion i området, och att man i första hand ska värna de lokala intressena, inklusive försvar, miljö och näringsliv.

7. Beredskap och civilt försvar

Moderaterna anser att översiktsplanen brister i att integrera kommunens ansvar för beredskap och civilt försvar. Vi föreslår att ett särskilt avsnitt om

totalförsvarsplanering och krisberedskap införs i dokumentet, med konkreta vägval och strategier för hur kommunen ska bidra till samhällets motståndskraft vid kris, höjd beredskap och krig.

Den försämrade säkerhetspolitiska omvärldsbilden ställer ökade krav på robusthet i kommuners fysiska planering. Enligt Boverkets och MSB:s vägledningar ska totalförsvarsintressen beaktas redan på översiktsplansnivå. Detta saknas i nuvarande förslag till översiktsplan för Älvkarleby kommun. Att integrera beredskapsaspekter är en förutsättning för att kommunen ska kunna ta sitt geografiska områdesansvar.

Exempel på aspekter som bör beaktas i planen är:

- Att totalförsvarsviktiga områden, såsom Marma skjutfält, skyddas och ges möjlighet till fortsatt utveckling.
- Att samhällsviktig infrastruktur planeras med redundans.
- Att bebyggelsestruktur och verksamheter planeras med hänsyn till geografisk spridning och krishanteringskapacitet.
- Att kommunen utpekar lokaler och ytor som kan fungera som trygghetspunkter och evakueringslokaler.
- Att nya skyddsrum identifieras för att skydda befolkningen vid krig.

Översiktsplanen berör också frågor om jordbruksmark och livsmedelsförsörjning på ett i grunden positivt sätt, men kopplingen till beredskapsperspektivet bör stärkas. Endast två procent av Älvkarlebys landyta utgörs av brukningsvärd jordbruksmark – vilket gör den till en strategisk resurs i händelse av kris eller krig. Enligt MSB är livsmedelsförsörjning en av totalförsvarets sju samhällsviktiga funktioner. Kommunens skydd av jordbruksmark handlar därmed inte bara om hållbarhet, utan också om försörjningssäkerhet.

8. Naturreservat, vattenskydd och restriktionsområden

Under de senaste åren har flera naturreservat tillkommit i Älvkarleby kommun, vilket påverkar möjligheterna till framtida utveckling. Totalt finns nu fem naturreservat inom kommunen. Därtill finns tre vattentäkter med tillhörande vattenskyddsområden.

Inom ramen för en utökad kommunal samverkan med Gävle planeras en ny vattentäkt i en outnyttjad del av Uppsalaåsen. Denna kommer att kompletteras med konstgjord grundvattenbildning genom infiltration av ytvatten från Dalälven. Syftet är att öka den uttagbara mängden vatten och säkra tillgången på dricksvatten av god kvalitet inför framtiden, även i ett förändrat klimat.

Älvkarleby kommun rymmer också Marma skjutfält – ett riksintresse för totalförsvaret. För stora delar av den södra delen av kommunen gäller särskilda samrådsförordnanden med hänsyn till Försvarsmaktens behov.

I översiktsplanens avsnitt "Åtgärder för skydd av natur och vatten" föreslås bildandet av två nya naturreservat:

- Ett kommunalt reservat vid Rotskär, en större ö i Dalälvens utlopp inom Skutskär
- Ett statligt reservat vid Flät-Lummerbäcken (utredningsområde)

Mot bakgrund av de redan omfattande utmaningar som finns kopplade till naturreservat, vattenskydd och andra restriktioner, anser Moderaterna att dessa två förslag om att bilda nya naturreservat bör utgå ur översiktsplanen.

9. Marma skjutfält

I kapitel 3.7 Totalförsvaret (3 kap. MB) lyfter översiktsplanen fram att kommunen i framtida miljötillståndsprövningar för Marma skjutfält önskar att Försvarsmakten och tillsynsmyndigheten ser över användningen av olika vapentyper och ammunition, i syfte att minska påverkan i Älvkarleby kommun eller att förlägga skjutbanor till mindre känsliga områden.

Moderaterna vill understryka vikten av att Älvkarleby kommun fortsatt är en del av det svenska totalförsvaret. Vi är stolta över att Marma skjutfält är lokaliserat i vår kommun. Mot bakgrund av det försämrade säkerhetsläget i omvärlden och det pågående arbetet med att stärka totalförsvaret, anser Moderaterna att kommunens prioritering bör vara att stödja Försvarsmaktens möjligheter att nyttja skjutfältet fullt ut för olika ändamål. Totalförsvarets behov måste ges företräde framför kommunala utvecklingsintressen inom detta område.

10. Åtgärder för näringsliv och turism

Moderaterna anser att flera av de åtgärder som föreslås för att utveckla båtliv, gästhamnar och naturhamnar är mycket positiva – men att tidshorisonten för genomförande är alltför lång. En utbyggnad av båtplatser, en ny gästhamn i Bodaån samt utveckling av naturhamnar i Gårdskär och Långsand har stor potential att stärka både näringsliv och turism i kommunen. Det handlar om konkreta åtgärder som kan bidra till ökad attraktivitet, lokala arbetstillfällen och besöksnäringens utveckling.

Vi föreslår därför att dessa åtgärder ges en högre prioritet i översiktsplanens tidsplanering, samt att kommunen skyndsamt utreder möjligheten att korta ner tidsperspektivet för genomförande. Flera av insatserna kan med rätt politisk vilja och planeringsstöd påbörjas inom en betydligt kortare tidshorisont än de 4–12 eller 12+ år som anges i planen.

Vi föreslår också att översiktsplanen kompletteras med en skrivning om att utvecklingen av båtlivet ska ses som en del av kommunens strategiska näringslivsarbete, där särskilt Bodaåns potential för gästhamn och rekreation bör lyftas fram tydligare.

11. Vård av befintlig bebyggelse och utemiljöer

Översiktsplanen lägger stor vikt vid nybyggnation och framtida exploateringsmöjligheter, vilket är förståeligt utifrån ett tillväxtperspektiv. Samtidigt bör planen i tydligare ordalag lyfta fram behovet av att vårda, uppdatera och utveckla den redan befintliga bebyggelsen och kommunens offentliga miljöer. Att rusta upp äldre byggnader, förbättra utemiljöer och säkerställa god gestaltning i det befintliga stads- och bostadsrummet är avgörande för att öka trivseln, stärka platsens identitet och skapa ett mer estetiskt tilltalande Älvkarleby.

Vi föreslår därför att översiktsplanen kompletteras med en tydlig viljeinriktning om att kommunen inte bara ska växa genom nybyggnation, utan även genom att förbättra det som redan finns. Det inkluderar vård av grönområden, gestaltungsinsatser i befintliga stadsdelar samt ett långsiktigt underhållsperspektiv på både offentliga och privata miljöer.